

EBE213 Beslenme İlkeleri

Büyümenin Değerlendirilmesi

Bebek, çocuk ve adölesanlarda
büyüme ve gelişimin takibi

Ankara Üniversitesi
Beslenme ve Diyetetik Bölümü
Arş. Gör. Dr. Esmâ Asil

1

Büyüme

- Vücudun ve organların ölçüm değerlerindeki düzenli artış

İntrauterin yaşamdan adölesan dönemin sonuna kadar devam eder

2

Gelişme

- Vücudun yapabileceği beceri sayısının artması

Beceri artışı beyin ve sinir sisteminin gelişimi ile bağlantılıdır.

3

Büyüme etkileyen etmenler

Beslenme hataları
Yetersiz enerji alımı
Yanlış mama hazırlanması
Ek gıdaya geçiş hataları
Ekonomik yetersizlik
Çocuk ihmali
Mekanik bozukluklar

Çevresel etmenler

- **Beslenme**
- Enfeksiyonlar
- Hastalıklar
- İntoksikasyonlar
- Annedeki malnütrisyon durumu
- Gebelikte sigara kullanımı

4

Büyümenin İzlenmesi

5

Büyümenin izlenmesinde amaç;

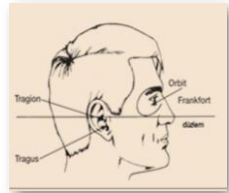
- Risklerin saptanması
- Toplum sağlığının geliştirilmesi için plan ve politikaların hazırlanması için veri elde edilmesi
- Sağlık hizmetlerinin değerlendirilmesi

Boy uzunluğunun ölçümü

Frankfurt düzleminde stadiometre ile ölçüm yapılır.

- Birey ayakta, dik, topuklar yan yana, kollar yanda

- Baş Frankfurt düzleminde

7

2. Vücut ağırlığı

A. Yaşa göre vücut ağırlığı

- Duyarlıdır birkaç günde değişiklik gösterebilir.
- Akut ve kronik beslenme durumu arasındaki ilişkiyi gösterir.

B. Boy uzunluğuna göre vücut ağırlığı

- Çocuğun yaşı bilinmediğinde kullanılabilir
- Düzenli izlemenin yapılmadığı durumlarda kullanılmalıdır.

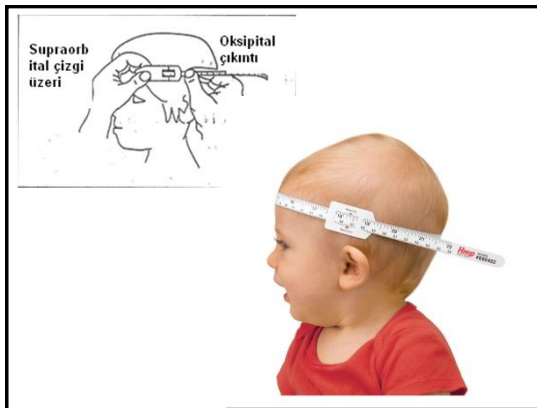
8

3. Baş çevresi ölçümü

0-5 yaş grubunda kullanımı uygundur

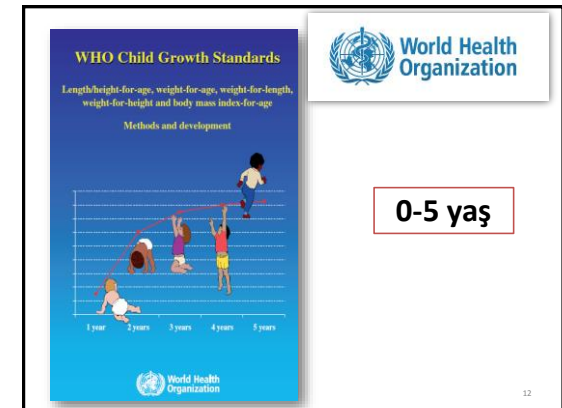
- Çocuklarda; özellikle yaşamın ilk yılında beyin gelişimini ve diğer anomalileri saptamak için kullanılmaktadır
- Beyin büyüklüğü ile ilgilidir (makrosefali, mikrosefali).
- Tek başına büyümenin izlenmesinde kullanılmamalıdır.

9

Büyümenin Değerlendirilmesinde Kullanılan Standartlar

11

12

WHO Büyüme standartları (grafikler)

Yaşa göre ağırlık

- 0-6 ay
- 0-2 yaş
- 6 ay-2 yaş
- 2-5 yaş
- 0-5 yaş

Yaşa göre boy

- 0-6 ay
- 0-2 yaş
- 6 ay-2 yaş
- 2-5 yaş
- 0-5 yaş

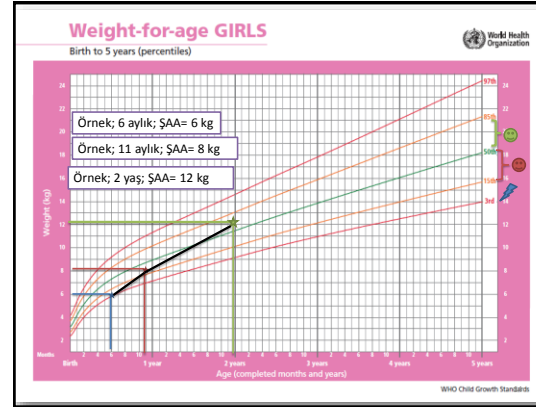
Boya göre ağırlık

- 0-2 yaş (yatarak)
- 2-5 yaş (ayakta)

Yaşa göre BKİ

- 0-2 yaş
- 2-5 yaş
- 0-5 yaş

13

Growth reference data for 5-19 years

Vücut ağırlığı 5-10 yaş

BKİ 5-19 yaş

Boy uzunluğu 5-19 yaş

<http://www.who.int/growthref/en/>

Türkiye'ye Özgü Referans Değerler

Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi 2008; 51: 1-14

Örjinal Makale

Türk çocuklarında vücut ağırlığı, boy uzunluğu, baş çevresi ve vücut kitle indeksi referans değerleri

Olca Neyzi¹, Hülya Günöz², Andrzej Furman³, Rüyeyde Bundak³, Gülbin Gökçay², Feyza Darendeliler², Firdevs Baş⁴
İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi ¹Emekli Pediatri Profesörü, ²Pediatri Profesörü, ⁴Pediatri Doçenti, Boğaziçi Üniversitesi ³Çevre Bilimleri Enstitüsü Doçenti

- Yaşa göre vücut ağırlığı (0-18 yaş)
- Yaşa göre boy uzunluğu (0-18 yaş)
- Yaşa göre BKİ (0-18 yaş)
- Baş çevresi (0-3 yaş)

16

Türk çocuklarında;

- 0-2 yaş için WHO'nun eğrileri
- 2-18 yaş için Neyzi ve ark. eğrileri

17

Centers for Disease Control and Prevention
CDC 24/7: Saving Lives. Protecting People.™

18

CDC;

- 0-2 yaş için WHO'nun eğrilerinin,
- 2 yaş üzeri için kendi eğrilerinin kullanılmasını öneriyor

19

Prematüre bebeklerde kullanılan**FENTON büyüme eğrileri**

20

- Boy uzunluğu
- Baş çevresi
- Ağırlık

50. haftadan sonra
DSÖ'nün eğrileri ile
çakışıyor

21